

Dit was Brasil 14

Raf Willems

Dit was

BRASIL 14

Alle hoogtepunten van de wereldbeker

INHOUD

Ten geleide bij Brasil 14	6
---------------------------------	---

Groepsfase

Brazilië – Kroatië	11
Spanje – Nederland	15
Engeland – Italië	21
Duitsland – Portugal	25
België – Algerije	30
Brazilië – Mexico	36
Australië – Nederland	39
Colombia – Ivoorkust	45
Uruguay – Engeland	49
Zwitserland – Frankrijk	53
Argentinië – Iran	57
Duitsland – Ghana	61
Nigeria – Bosnië-Herzegovina	66
België – Rusland	70
Nederland – Chili	76
Kameroen – Brazilië	82
Italië – Uruguay	86
Japan – Colombia	90
Nigeria – Argentinië	94
Honduras – Zwitserland	98
Verenigde Staten – Duitsland	101
Zuid-Korea – België	105
Overzicht groepsfase	110

Achtste finales

Brazilië – Chili	114
Colombia – Uruguay	117
Nederland – Mexico	121
Costa Rica – Griekenland	128
Frankrijk – Nigeria	132

Duitsland – Algerije	135
Argentinië – Zwitserland	138
België – Verenigde Staten	141

Kwartfinales

Frankrijk – Duitsland	148
Brazilië – Colombia	152
Argentinië – België	156
Nederland – Costa Rica	164

Halve finales

Brazilië – Duitsland	167
Nederland – Argentinië	171

Kleine finale

Brazilië – Nederland	178
----------------------------	-----

Finale

Duitsland – Argentinië	181
Het wereldbekerelftal	184

TEN GELEIDE BIJ BRASIL 14

de twintigste wereldbeker

1-7. Brazilië-Duitsland. Het drama/wonder van Belo Horizonte, naargelang van de invalshoek. Nooit eerder lagen de verhoudingen scherper in een halve finale.

‘Het Braziliaanse voetbal baseert zich tegenwoordig meer op kracht dan op kunst’, sprak Tostão zacht.

1

Deze nederlaag markeerde het einde van een tijdperk, ze betekende het failliet van de voetbalvisie van Luiz Felipe Scolari. Het was de integere Tostão die vanuit zijn thuisstad Belo Horizonte licht kritische bedenkingen formuleerde aan de vooravond van het duel. Tostão wie? De scherpzinnigste voetbalcolumnist van het land én de slimste speler van de *Equipo Bonito*, het heerlijkste wereldbekerelftal tussen 1930 en 2014: *Brasil 1970*, winnaar van de *Mundial* in het Mexicaanse Aztekenstadion door Italië met 4-1 in de hoek te zetten. *Futebol Arte, Beautiful Team*. Men denkt spontaan aan: Pelé, Carlos Alberto, Gerson, Rivellino, Jairzinho. En Tostão, de schaduwspits naast Pelé, die élke bal kon interpreteren.

Tostão analyseerde Scolari’s *Seleção* dus als ‘meer kracht dan kunst’. Hij begreep niet waarom Willian – ‘technisch zeer bedreven’ – zelden werden uitgespeeld naast Neymar. Hij praatte bedachtzaam over Fred: ‘Te weinig klasse voor het nationale elftal. Wat kan hij eigenlijk goed? Een zwakke voetballer, maar we hebben geen betere op die plaats.’ En hij maakte van daaruit het gedachtesprongetje naar het grotere geheel: ‘Dat is geen goed teken. En het zegt alles over de staat van het Braziliaanse voetbal: gebrek aan techniek, visie, inzicht, spirit, brein.’

Overleeft het land van het sambavoetbal deze diepe crisis?

2

Einde van een tijdperk voor de Brazilianen, begin van een tijdperk voor de Belgen?

Ik doop deze Rode Duivels om tot ‘*Generation 2020*’: ik voorspel hen voorspoed tot en met het EK van dat jaar, dat over het hele Europese continent zal

worden gespeeld, met ook Brussel als basis. De ongeveer jongste selectie van deze wereldbeker presteerde naar historische Belgische normen uitstekend: in de elf voorgaande edities waaraan werd deelgenomen, slaagde men er nooit in om vier van de vijf wedstrijden te winnen. Zelfs niet in het ‘gouden tijdperk 1982-1990’, met onder meer wereldbekertoppers Jan Ceulemans, Jean-Marie Pfaff, Eric Gerets en Enzo Scifo. Even een statistiekje. 1982: 2 gewonnen, 2 verloren, 1 gelijk en 3-5 doelpuntenverhouding, tweede groepsronde. 1986: 3 gewonnen (waarvan één keer na penalty’s), 3 verloren, 1 gelijk en 12-15 goal-gemiddelde, halve finales. 1990: 2 gewonnen, 2 verloren, 6 voor en 4 tegen, achtste finales.

Inzake het naakte resultaat deden de Rode Duivels het tijdens *Brasil 14* dus beter dan ooit: 4 gewonnen, 1 verloren en een doelsaldo van 6-3, kwartfinales. België begeesterde de wereld tegen de Verenigde Staten, maar beet de tanden stuk op Messi’s Argentinië. Het land stond gedurende drie weken op zijn kop: ‘*tous ensemble*’, ‘*woa is da feesje*’. Duizenden mensen van alle achtergronden stroomden samen op de straten en de pleinen en tooiden zich in tricolore petten, hoeden, shirts en kapsels.

Het elftal was tijdens de gewonnen wedstrijden telkens beter dan de opponent – wat vroeger zelden gezegd kon worden, toen de Rode Duivels soms barslechte optredens toch winnend wisten af te sluiten (El Salvador 1982, Irak 1986, Marokko 1994), of ook niet (Polen 1982, Mexico 1986, Saudi-Arabië 1994, Zuid-Korea 1998, Tunesië 2002) – maar toch bleven de professionele waarnemers met een tweeslachtig gevoel achter. Van deze groep wordt inzake kwaliteit van de opvoering beduidend meer verwacht. Het toont de hoge verwachtingen die we hebben van Kompany, Courtois, De Bruyne, Vertonghen, Origi, Hazard, Lukaku en co.

3

Nederland verkeert op een tweesprong. Veertig jaar is het geleden dat Oranje de wereld inpalmde met zijn ‘totaalvoetbal’. Johan Crujff en Willem van Hanegem legden in de finale van 1974 de duimen tegen het resultaatsgebonden realisme van het West-Duitsland van Franz Beckenbauer en Gerd Müller. Maar de nederlaag werd getransformeerd in het geloof in dominant spel. In deze veertig jaar haalde het Nederlands elftal vijf keer de halve finale van een wereldbeker. Drie daarvan mondden uit in een finaleplaats. Daarmee vertoeft het land in goed gezelschap: enkel Duitsland (8) en Brazilië (6) deden in dezelfde periode beter.

Het voetbal van Nederland verwierf wereldwijde sympathie vanwege de keuze voor het avontuurlijke en aantrekkelijke spel in de 4-3-3 en op basis van

het balbezit. Bondscoach Louis van Gaal, de belangrijkste evangelist van ‘de Hollandse School’, gooide in 2014 het roer om. Hij onderwierp de kwaliteiten van zijn spelers aan een rationele analyse en baseerde zich vanuit zijn tactische kennis op het volgens hem beste systeem. Hij schoolde de Hollandse School om van 4-3-3 naar 5-3-2, meed het risico en trok de kaart van de op maat getekende tegenaanval met Arjen Robben. Nederland sneed met 5-1 de adem af van de Spaanse wereldkampioen en begroef het *tiki-taka*. Pas in de halve finale tegen Argentinië begaven de penaltyzenuwen het. Intussen woeden de debatten rondom het dilemma: welke koers volgt het Nederlandse voetbal in de toekomst?

4

James Rodríguez. Spreek uit als ‘Gamès’. Topschutter, openbaring en mooiste doelpunt in één min of meer onbekende persoon. In de achtste finale tegen Uruguay ontspon zich een dialoog met de bal en de eigen zintuigen. Hij controleerde op de borst, keek even rond, voerde een halve draai uit en trapte de volley via de vingertoppen van de doelman perfect onder de lat. Er waren precies 27 minuten en 36 seconden gespeeld bij dé treffer van *Brasil 14*. ‘*James, te amo. La copa es nuestra.*’ Een mooie meid stak een bord de hoogte in en vertolkte de gevoelens van velen. Het Engelse dagblad *The Guardian* beschreef het fenomeen als ‘*The Meteoric Rise of a new Colombian superstar*’. Bondscoach José Pékerman had hem op zijn 21ste verjaardag het legendarische shirt nummer 10 van Carlos Valderrama geschonken. De Colombiaanse media noemden hem van dan af *El Nuevo Pibe*, naar analogie met Valderrama’s bijnaam. Pékerman gaf hem ook nog een tweede compliment: ‘Wat mij het meest verast? Hij voert op jonge leeftijd probleemloos de dingen uit waar andere voetballers jaren voor nodig hebben om ze te begrijpen.’ Sommigen vergeleken de 22-jarige James met Maradona, Ronaldo en Suárez op die leeftijd.

5

Alejandro Sabella construeerde geen kaartenpakkende, wild om zich heen schoppende bende, zoals volgers van de ‘Bilardistische’ Argentijnse strekking in het verleden wel eens plachten te doen. Hij hield het beschaafd. Hij vertrok wel altijd vanuit het zelfbehoud en keek steeds met een schuin oog in de achteruitkijkspiegel, beducht als hij was voor onverwachte toestanden. Anderzijds koos hij ook voor de strategie van het balbezit: niet naar het voorbeeld van Barcelona, om op zoek te gaan naar doelpunten, wel om de bal in de

ploeg te houden. Argentinië is het enige team op deze wereldbeker dat tot in de kwartfinales al haar wedstrijden won vanuit het balbezit. Daar lag de kiem van de onderschatting. *La Albiceleste* overdonderde de tegenstander niet, stapelde evenmin de doelkansen op en straalde geen geestdrift uit. Maar het team had wel het vaakst de bal, het won en het liet in de knock-outfase geen doelpunt binnen in liefst 330 lange minuten. En Argentinië had een aanvoerder die luisterde naar de naam 'Lionel Messi', sinds 2009 de beste voetballer van de globe, of daaromtrent.

6

Het *Mannschaftswunder*. *Jogi Bonito*, naar Joachim – Jogi – Löw. Zaalvoetbalgoals. Driehoekjes. Zeven-baltoetsen-getover. Stationnetjes in de kleinste ruimte. Het *Mannschaftswunder*. Zo wordt de selectie van Joachim Löw in Duitsland genoemd. Ten onrechte wordt verteld: de *Mannschaft* dankt haar succes aan Bayern München. Lahm, Schweinsteiger, Kroos en Müller zijn producten van de Beierse grootmacht. De kern van de Europese kampioen min-19 in 2009 is dat niet: Neuer, Hummels, Höwedes, Khedira en Özil kwamen nooit uit voor 'die Roten' van de Allianz Arena en ook Boateng werd elders opgeleid.

Joachim Löw (1960), in procenten uitgedrukt de beste bondscoach ooit van de Deutscher Fussball-Bund. Hij veranderde de grondstroom van het Duitse voetbal.

De jonge Joachim raakte in de ban van de creatieve *Spielmacher* Günter Netzer en de *Mannschaft* bij het Europees Kampioenschap van 1972: *das Wunder von Brüssel*, 3-0 tegen de Sovjet-Unie. De internationale pers sprak lyrisch over de elegantie van het Duitse spel.

De vroegrijpe adolescent vergaapte zich aan de middenveldmaestro's Socrates en Zico en hun magistrale Braziliaanse balcirculaties tijdens de *Mundial* van 1982 in Spanje. De volwassen man bewonderde het zogeheten pressievoetbal van het AC Milan van coach Arrigo Sacchi in 1990.

Netzer, Socrates, Sacchi: een eerste verklaring voor zijn droom van het perfecte spel. Löw verwerpt de afwachtende houding. De *Mannschaft* zal dominant zijn of niet zijn. Tot in uitwedstrijden toe: *Wir wollen eine Mannschaft sein die positiv, sympathisch auftritt, wir versuchen einen guten attractiven Fussball zu spielen. Ich bin ein ästhetischer Trainer.* Löw bedacht vier grondlijnen voor zijn hervorming: het automatisme van het balgevoel, de snelheid van de beweging, de positieverdediging en de combinatiecounter. Hij verwerpt strijd, lange ballen, volle verdedigingen, overbodige energie, krachtpatserij, professionele fouten. De echte voetbalkunst ligt in de complete spelbeheersing. En

daar behoort sinds 2014 ook de standaardsituatie bij. Doelpunten kunnen voortaan worden gemaakt via de hoekschop of de vrije trap. Een nieuw inzicht bij Löw waar Duitsland gretig van profiteerde. Het Mannschaftswunder had zich voltrokken. Zijn *change* raakte zogoed als voltooid. Al zal hij dat zelf ontkennen: ‘De ontwikkeling van het elftal zal in 2014 niet eindigen.’

7

Brasil 14 was wereldbeker nummer twintig. Tijd voor bezinning en voor een nieuw concept. Het toekennen van de wereldbeker aan één land is voorbijgestreefd. De voetbalgemeenschap moet zichzelf heruitvinden en heeft nood aan een *FIFA 2.0*: het moet afgelopen zijn met de corruptie, het autoritaire leiderschap en de geldopslopende formules. Tijd voor een duurzaam wereldbekertoernooi waar het beste van blauw, groen en rood zich met elkaar verbinden: innovatief ondernemerschap, duurzaamheid en samenlevingsopbouw door middel van de bal. Laat een nieuwe wind waaien doorheen de organisatie van het wereldkampioenschap: regionale/continentale spreiding, met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als fundament.

Brazilië-Duitsland 1-7. Na de wedstrijd vertelde de winnende coach Joachim Löw op welhaast filosofische wijze: *‘Ein bisschen Demut ist jetzt auch ganz gut, es geht weiter.’*

GROEP A

BRAZILIË – KROATIË

3

1

Twee beelden correspondeerden met elkaar voor de match.

Denkend aan de Arena de São Paulo: een jaar geleden stond ik er in de windige woestijn tijdens de Confederations Cup te staren naar de bouwplaats. Enkele maanden later overleefden twee arbeiders de zware klap van een inzakkende kraan niet. Moge er iemand zijn die hen blijvend herinnert.

Denkend aan een muurschildering met een portret van Neymar aan het stadion van Santos FC. Ik zag hem pronken tussen de tekeningen van Pelé. Neymar, de held van heden en toekomst, en Pelé, het eeuwige Seleção-icoon. Vergeet men soms zijn leeftijd? Neymar da Silva Santos Júnior (°1992) is amper 22 en tikte op 12 juni 2014 de teller van zijn doelpunten naar 33 in 50 interlands.

Weifelen bij de penalty

En toch... leek hij even te weifelen, alsof hij ook twijfelde aan de rechtvaardigheid van de strafschop. Over de goede oude tijd gaat het verhaal dat spelers bij wijze van fair play met opzet een onterechte elfmeter over de omheining keilden. Spookte deze gedachte door zijn hoofd nadat scheidsrechter Nishimura ogenschijnlijk zonder dralen de bal opeiste om op de stip te leggen? Terwijl ongeveer iedereen het tegenovergestelde had vastgesteld: Fred kreeg even een handje van Lovren over zich heen, maar acteerde alsof hij aan een judogreep ontsnapte. Neymar wist het en wachtte, hij liep naar links, huppelde, en trapte de bal... via doelman Pletikosa tegen de touwen. Het publiek hield zich enigszins gedeisd, er ontstak geen vreugdestorm. De opluchting overheerste, ook bij presidente Dilma Rousseff en aanvoerder Thiago Silva. De notie nam toe: hier werd erger voorkomen. Het duurde liefst 71 minuten vooraleer Brazilië de openingswedstrijd naar zijn hand zette.

Houterige Hulk, behendige Bernard

Met dank aan de hoofdrolspeler maar toch ook aan de onbekende invaller Bernard. De behendige vleugelaanvaller van Sjachtjor Donjetsk viel drie minuten voor de penalty in en bracht onmiddellijk vaart en verrassing in de tot dan stroeve en stereotype Braziliaanse acties. Hij verving de potige Hulk, die vooral een houterige indruk naliet. Neymar betrok zijn dartele leeftijdsgenoot met de glimlach in het samenspel, dat eindelijk een ‘goddelijk kanarie’-trekje kreeg.

Minder dan één minuut na het tweede doelpunt tackelde David Luiz risicovol een voorzet van Rakitic naast eigen doel. Ei zo na opnieuw een owngoal. Want zo was de wedstrijd gestart. Kroatië trok tijdens het eerste kwartier het laken fors naar zich toe: Olic knikte net naast en op de elfde minuut schoof linksachter Marcelo de bal achter keeper Júlio César, omdat Jelavic het vertikte om hem er zelf in te trappen. In de 98ste wereldbekerwedstrijd kreeg de eerste Braziliaanse misser van dat formaat zijn plaats in de geschiedenisboeken. De volgende passage kleurde rood, wit en blauw. Kroatië toonde lef in het balbezit en dacht er geen seconde aan om de ergerlijke ‘handbalverdediging’ – lees: twee blokken van vier spelers voor het eigen strafschoopgebied, een geintje van Mourinho dat helaas algemene navolging heeft gekregen – op te trekken.

Het spook van Scolari

Brazilië leek het spoor bijster en zocht tevergeefs naar lijn in het eigen optreden: samenspel noch dribbels. Er waarde een spook door São Paulo: het spook van Scolari. De voetbalideologie van de bondscoach verdeelt het land in twee kampen: resultaat ten koste van alles versus *futebol arte*. Scolari draait qua drijfveer niet om de hete brij heen: *winning is the only thing*.

Daarom koos hij ter zake voor de klassieke ingrediënten: loopvermogen, kracht, gestalte, conditionele sterkte. Hij rekent op de *power* van het duo Hulk-Fred en op de brillen van het trio Alves-Oscar-Neymar. De sterspeler met de rode *shoes* ondernam na de vroege achterstand twee vernietigende acties. Eerst deelde hij op een agressieve wijze een elleboogje uit en ontsnapte aan een rode kaart. Net voor het halfuur ontfutselde hij een holderdebolderbal ter hoogte van het middenveld. Hij besloot tot een individuele beweging, die hij afrondde met een grondscherend, geplaatst schot dat tussen de paal en Pletikosa zijn weg naar het net vond. In de binnenstad van São Paulo stegen vuurwerkpijlen en lichtflitsen op alsof São Silvestre werd gevierd. De feilloze trap van de held-met-het-hartjesgebaartje ‘I love you São Paulo’ deed het ge-

frustreerde publiek opveren. De hoop flakkerde op en voor het eerst openbaarde zich het geloof in een happy end van een voetbalavond die ritmisch was ingezongen door onder meer Jennifer Lopez.

Onvolgroeid baardje, op weg naar volwassenheid

Datzelfde ritme verdween snel uit de Braziliaanse opbouw en Modric intensifieerde zijn samenspel met Rakitic en Perisic. Tijdens het slotoffensief presenteerde doelman Júlio César de twee contrasterende kanten van zijn keeperspersoonlijkheid: zijn geklungel bij een hoge voorzet riep de kwartfinale van de Wereldbeker van 2010 in Zuid-Afrika op. Toen sprong de ‘kleine’ Sneijder hoger dan de toch stevig uit de kluiten gewassen Júlio César en de Nederlandse kwalificatie was een feit. Nu gebeurde min of meer hetzelfde: slechte timing bij een ‘luchtduel’ met de amper 1,70 meter hoge Olic. Nishimura floot voor een ingebeeld fout, doelpunt afgekeurd. César besloot van dan af voor gradatie te zorgen: van een blunder over een moeizame en late sprong op een lage knal van Modric tot een redding van topkwaliteit in de toegevoegde tijd. Op de tegenaanval tekende Oscar na een indrukwekkende ren de bevrijdende derde goal aan, die geen Braziliaan nog had verwacht. Een zeldzame flits van geel-blauwe klasse die de nervositeit in Scolari’s selectie niet kon verbergen. De route naar Rio werd bijzonder moeizaam ingezet. Met de overwinning als lichtpunt, correctie: als enige lichtpunt. De tokkelende ritmiek waaraan het *futebol arte* in het verleden zijn aantrekkingskracht ontleende, viel nergens te bespeuren, tenzij af en toe bij buitenspeler Bernard.

En bij de jongen met rode schoenen en de witte kousen, die hij optrok als een balletdanser. Het donzige baardje verraadde de onvolgroeidheid van een 22-jarige.

Neymar da Silva Santos Júnior is de enige Braziliaanse voetballer die flirt met het topniveau. Het *stardom* heeft de jongen uit Mogi das Cruzes, de slopenwijk van São Paulo, reeds bereikt, gezien zijn gigantische populariteit. De wereldbekertop nog net niet, want in zijn sterkste punt ligt ook zijn zwakte: de op volle snelheid dribbelende Neymar verliest het vermogen tot samenspel, het *tiki-taka* is hem vreemd.

‘Brazilië met de schrik vrij’, blokletterden de kranten. Enigszins voorspelbaar, maar wel waarheidsgetrouw. Uiteindelijk bleek de emotionele vertolking van de nationale hymne de beste Braziliaanse daad op het veld. Zodat de twee met elkaar corresponderende beelden van voor de wedstrijd – de dood in het stadion en het op de muur geschilderde portret van Neymar – me ook achteraf bijblijven.

SPEELDAG I

GROEP A

BRAZILIË – KROATIË

3

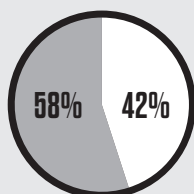
1

BRAZILIË

JULIO CESAR – DANI ALVES, THIAGO SILVA, DAVID LUIZ, MARCELO – PAULINHO (63' HERNANES), LUIZ GUSTAVO, OSCAR – HULK (68' BERNARD), FRED, NEYMAR (88' RAMIRES)

KROATIË

PLETIKOSA – SRNA, CORLUKA, LOVREN, VRŠALJKO – RAKITIC, MODRIC, OLIC – KOVAVIC (61' BROZOVIC), JELAVIC (78' REBRIC), PERISIC

BALBEZIT %

58% BRAZILIË 42% KROATIË

DOELPUNTEN

11' MARCELO (OWN) 0-1
29' NEYMAR (1-1)
71' NEYMAR (2-1, STRAFSCHOP)
90 + 1 OSCAR (3-1)

GELE KAARTEN

27' NEYMAR
66' CORLUKA
69' LOVREN
88' LUIZ GUSTAVO

DOELSCHOTEN

14 BRAZILIË 10 KROATIË

TOESCHOUWERS

62.103

SCHEIDSRECHTER NISHIMURA (JAPAN)

GROEP B

SPANJE – NEDERLAND

1

5

De begroeting was intens. Louis van Gaal knuffelde in de spelerstunel zo-
waar de Spaanse aanvoerder Xavi. Beiden hadden een verleden samen, dat
klopt. Van Gaal liet hem debuteren bij FC Barcelona in 1998. Het wederzijdse
respect bleef boven de tegenstelling van de wedstrijd staan. Xavi leek zelfs
enigszins ontroerd bij het weerzien met de oude meester. Of vormde het een
zet van Louis van Gaal, een onderdeel van een masterplan dat hij tot in de
puntjes uitkiende?

Vroeger zou Van Gaal hebben rondgetoeterd met niets minder tevreden
te zijn dan met de wereldbeker en dat men in die optiek de uittredende we-
reldkampioen beter vroeg dan laat ontmoette. Vandaag niets van dat alles: de
bondscoach knuffelde de kapitein van de tegenstander. Die evolueerde het
voorbijge decennium tot de beste middenvelder van planeet aarde, met onge-
veer alle denkbare prijzen op zak, en plaatste zijn voormalige trainer qua pal-
mares in de schaduw. Door zijn geste voor alle voetbalcamera's van de wereld
draaide de slimme Van Gaal de rollen weer om en toonde hij aan wie de leraar
was geweest en wie de pupil.

5-3-2 functioneert niet

Aanvankelijk had dit weinig effect op de match. Nederland liet Spanje de
bal en stapelde de defensieve slordigheden op. Die werden slechts met vele
overtredingen weggegomd. Pas na zeven minuten viel de eerste doelmans
min of meer letterlijk uit de lucht. Een slecht weggewerkte bal belandde op
de schoentip van Robben, die met een *one touch* de insnijdende Sneijder be-
diende. De virtuoze 'Sniper' van 2010 zou ongetwijfeld een stiftertje boven
Casillas hebben getild, de met zichzelf tobbede 'Wesley' anno 2014 besloot
inspiratieloos op de vuisten van San Iker. Op het middenveld sneden De
Guzman en De Jong vrijwel alle lijnen naar Xavi en Iniesta af.

Rond de twintigste minuut verhoogde de wereldkampioen de balcirculatie. Xavi lanceerde de Braziliaanse nieuwkomer Costa – op een irriterende wijze als ‘landverrader’ uitgefloten door het onsportieve publiek – en die voerde een nummertje komedie op. De Italiaanse scheidsrechter Rizzoli trapte in de act en spaarde – merkwaardig, dus toch niet zeker van zijn stuk? – ‘boosdoener’ De Vrij.

Robben fluisterde achter zijn hand de elfmeterbedoelingen van zijn exploegmaat Xabi Alonso in het oor van Cillessen, maar de keeper kwam een vuist of twee tekort. Het volgende kwartier tikte *La Furia Roja* Oranje weg. Het tweede doelpunt hing niet echt in de lucht, maar het Nederlands elftal wist met de eigen 5-3-2-formatie geen raad.

Hollandse School 2.0

Dit leek in niets op de ‘Hollandse School’ van weleer. Even samenvatten, sinds het evangelie van Johan Crujff in 1974: meevoetballende keeper, inschuivende verdedigers, korte balwisseling op het middenveld, buitenspelers, zwerende spits. Volgens de dwingende wet van de dominantie: spelen op de helft van de tegenstander.

Van deze filosofie viel niets meer te merken, Nederland snakte naar de pauze. Profiterend van de intelligentie van Iniesta stal Silva in de 43ste minuut de show, op weg naar de 2-0, maar de beredeneerde Cillessen stond ultiem op de juiste plaats. Deze redding was het klassieke keerpunt: binnen de minuut trapte Daley Blind vanaf de linkerflank een voorzet over veertig meter, die door ‘Vliegende Hollander’ Van Persie boven Casillas in het dak van het doel werd gekopt. De spurt naar de bank kwam uit het hart, de high five met Van Gaal was net onvoldoende ingestudeerd om hem helemaal geslaagd te noemen.

In de tweede helft volgde dé metamorfose uit de geschiedenis van twintig wereldbekers.

De Hollandse School 2.0 ontkiemde: van stugge naar flexibele 5-3-2. Met opnieuw Daley Blind in het centrum van de belangstelling. De vaardige vleugelback zond een *Presleyiaanse pass* – versta: met de soepele heupbeweging van de *king of rock-'n-roll* – over de Spaanse defensie heen, die door Robben met veel branie voorbij het verbouwede duo Ramos-Casillas werd gekegeld. Op dat moment was de confrontatie voorbij. Van dan af ging Ramos – door kenners uitgeroepen tot beste verdediger van de wereld – door de knieën. Die beste verdediger ter wereld, beste ‘kenners’, luisterde van 2008 tot 2013 naar deze naam: Carles Puyol. De vrije man van Barcelona bundelde leiderschap, ‘de kunst van het opbouwen’ volgens de principes van La Masía en

defensieve scherpte in één persoon. Sergio Ramos haalt enkel op het laatste onderdeel grote onderscheiding. De spitsenbesnuffelaar van Real viel door de mand: niet enkel tegen Robben en Van Persie, maar ook tegen invaller Lens. Tussen minuut 64 en minuut 80 maakte het in blauw opererende Oranje drie doelpunten: De Vrij frommelde een vrije trap achter de zich verkijkende Casillas. Van Persie ontfutselde de dolende keeper vervolgens de bal en tikte hem met een ultieme teentip-inspanning binnen. Arjen Robben rekende definitief af met de kwelgeest die hem sinds 2010 nachtmerries bezorgde. Het nooit vervagende finalebeeld 'Casillas stopt Robben bij 0-0 in één op één' mag intussen worden bijgesteld. Met een briljante spurt door het centrum heen draaide Robben de rollen om: 1-5. Het eindigde niet, de ontreddering bij de wereldkampioen was niet eerder gezien. Ik dacht aan Xavi.

Wat gebeurde er met Xavi?

Xavi. Xavi Hernández i Creus. Spelmaker van Spanje, bezieler van Barça. Wereldkampioen en twee keer winnaar van de Europabeker voor Landenteams met *La Roja* en vijftien clubtrofeeën met zijn *blaugrana*. Was zijn ingenieuze balletje op Jordi Alba – wachten, wachten, driewerf wachten én dan pas tussendoor – in de EK 2012-finale tegen Italië (2-0 en boeken toe voor de Squadra) zijn laatste gloriemoment? De 35ste verjaardag wenkt, het afscheid ook. Wat heb ik genoten van Xavi, de man die gemiddeld meer dan honderd passes per match uitdeelt met een slaagpercentage van 95 procent.

Kijken naar Xavi is een vorm van wiskundige ontleding van het spel. Hij is de matrix op het middenveld. Volgens het boekje: een middel om samenhangende gegevens en hun bewerkingen op een systematische en overzichtelijke wijze weer te geven. Dat doet Xavi met het spel van Barça: voetballen om het publiek behagen en te scoren. En in mindere mate met dat van Spanje: voetballen om de bal te bezitten en te controleren. Hij was de creator van het mirakel in de wetenschappelijkheid. Hij verdedigt een ideeënstelsel: 'Techniek is belangrijker dan kracht.' En ook: 'We willen winnen met goed voetbal.' Hij is de middenvelder van het heden en hopelijk van de toekomst: de *one touch man*. Xavi te zijn: waar anderen drie tikken voor nodig hebben, bundelde hij twee bewegingen in één. Xavi, Xavi Hernández i Creus dus, wie doet beter? De individuele knuffel van Van Gaal voor de match werd gevolgd door de collectieve aai van Del Bosque erna. Xavi onderging ze allebei. Belichaamden ze zijn deemstering?

SPEELDAG 1

SALVADOR, 13 JUNI

GROEP B

SPANJE — NEDERLAND

1

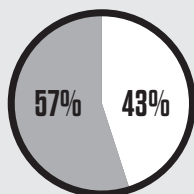
5

SPANJE

CASILLAS – AZPILICUETA, RAMOS, PIQUÉ, ALBA – XABI ALONSO (62' PEDRO),
BUSQUETS, XAVI, SILVA (78' FÀBREGAS), INIESTA – COSTA (62' TORRES)

NEDERLAND

CILLESSEN – JANMAAT, DE VRIJ (77' VELTMAN), VLAAR, MARTINS INDI,
BLIND – DE JONG, DE GUZMAN (62' WIJNALDUM), SNEIJDER –
VAN PERSIE (79' LENS), ROBBEN

BALBEZIT %

57% SPANJE 43% NEDERLAND

DOELPUNTEN

27' XABI ALONSO (1-0, STRAFSCHOP)
44' VAN PERSIE (1-1)
53' ROBBEN (1-2)
65' DE VRIJ (1-3)
72' VAN PERSIE (1-4)
80' ROBBEN (1-5)

GELE KAARTEN

25' DE GUZMAN
41' DE VRIJ
65' CASILLAS
66' VAN PERSIE

DOELSCHOTEN

9 SPANJE 13 NEDERLAND

TOESCHOUWERS

48.173

SCHEIDSRECHTER RIZZOLI (ITALIË)

COLUMN

Johan Boskamp

De doorbraak van Daley

Ik ga niet schijnheilig doen. Vooraf dacht ik: Nederland maakt geen enkele kans. Ik vreesde zelfs voor een doemscenario: Oranje gaat naar huis na de eerste ronde. Mijn slechte voorgevoel leek bevestigd te worden, want aanvankelijk kregen 'we' geen voet aan de grond. Met uitzondering van de mogelijkheid voor Wesley Sneijder, maar die ontstond niet vanuit de eigen opbouw: Robben kreeg de bal toegespeeld via een Spaanse voet.

Nigel de Jong hield Xavi heel goed uit de match, dat mag ook eens aangestipt worden. De Jong doet af en toe iets gekks, maar dat hoort bij hem. Hij stopte Xavi af vanuit 'positie' met De Guzman, ze stonden bijzonder goed opgesteld. Hij liet hem één keer los en meteen dreef de uitzonderlijke klasse boven: prachtige pass op Costa, waaruit de penalty ontstond. Een lachertje, want hij werd niet aangetikt. De aanwezigheid van Diego Costa was een zegen voor Oranje. Ik vreesde vooraf dat Spanje zonder diepe spits zou aantreden. Ik dacht aan Fàbregas, maar Del Bosque koos toch voor Costa. Dat maakte het ons gemakkelijker om te verdedigen. Hij is te statisch en dat speelde in ons voordeel. Normaal snijden Iniesta en Pedro – ook de opstelling van Silva verraste me – vanaf de flanken naar het centrum en laat de spits zich terugvallen om ruimte te maken. Costa doet dat niet en eist de bal op. Ik ben benieuwd hoe dit zal evolueren bij La Roja... Ik vraag me echt af of Costa een aanwinst is voor het tiki-taka van Spanje.

De drie centrale verdedigers Vlaar, De Vrij en Martins Indi voerden hun positionele taak in de eerste helft uitstekend uit. Ze vingden zowel Iniesta als Silva goed op. Liet Iniesta zich 'zakken' naar het middenveld, dan schoof een van de drie door, waardoor er toch nog 'hoog' werd verdedigd. Zij hebben Nederland gered in de moeilijke periode – toegegeven: met de nodige overtredingen.

De backs Alba en Azpilicueta rukten voortdurend op, maar werden goed opgevangen door Robben en Van Persie. Ik kijk ook met veel respect naar de prestatie van Wesley. In 2010 legde hij de ballen neer waar hij wilde en was

hij dé Nederlander van het WK. Vandaag staat hij in de basis, terwijl Van Gaal hem diende uit te dagen van nul terug te beginnen. *Louis* heeft hem goed scherp gekregen. De wereldbekervedette van Zuid-Afrika moet werken, het voorbeeld geven en boven zichzelf uitstijgen om zijn oude niveau te halen. Ik denk dat hij zal slagen. Hij heeft natuurlijk veel toernooi-ervaring. In de eerste helft werkte hij zeer hard in het schaduwen van Busquets, in de tweede periode trok hij een deel van het samenspel naar zich toe.

Ik had er een hard hoofd in tot aan de 44ste minuut. Toen legde Daley Blind een bal op de stropdas van Robin van Persie. Hij zag de opening, het is niet iedereen gegeven om hem zo af te leveren. Dat is toch een aparte kwaliteit van Blind: hij pakte de vrijheid om te doen wat hij deed. Hij herhaalde het in de 53ste minuut met Robben. *Robin & Robben*, ze kleineerden vervolgens het Spaanse verdedigende compartiment. Al begreep ik Del Bosque niet: door Xabi Alonso zo vroeg na de 1-2 te wisselen, gaf hij in de centrale middenveldstrook alle ruimte weg. Spanje opteerde misschien te vroeg voor de ‘man-op-man’ tegen Van Persie en Robben.

In de tweede helft zag ik toch fragmenten terug van onze Hollandse School: hoog druk zetten, jagen op de bal, balcirculatie en één op één durven te voetballen. Het leidde tot een indrukwekkende prestatie, een van de beste uit de geschiedenis van het Nederlandse elftal. Die pluim mag de bondscoach op zijn hoed steken. Hij is een fantastische trainer, op voorwaarde dat hij bij zijn leest blijft en zich bekommert om de kwaliteit van het voetbal. Niet als hij gekke dingen gaat verkondigen, genre: ‘Kijk, ik heb ook de nieuwe spelersbus ontworpen.’ Dan is het voor analisten natuurlijk lachen en gieren geblazen. Voor de voetbalinzichten van Louis van Gaal heb ik echter veel respect en zeker voor de wijze waarop hij dit duel heeft voorbereid. De grote vraag luidt: krijgen we in de volgende wedstrijden nog dezelfde ruimte? Of kruipen de tegenstanders met dichtgeknepen billen voor het eigen doel?

Brazilië – Kroatië

Neymar dankt de hemel: met twee doelpunten heeft de superster van de Seleção het gastland van een blamage gered in de openingsmatch van het toernooi.

Spanje – Nederland

Vlak voor de rust brengt Robin van Persie met een slimme kopbal de stand op 1-1: het startsein voor het Oranje-offensief dat na de pauze zou losbarsten.

Spanje – Nederland

Een symbolisch beeld: Iker Casillas, kapitein van de titelverdediger en boegbeeld van de gouden Spaanse generatie, gaat door de knieën voor Robben en co. Het einde van een tijdperk.

Duitsland – Portugal

Bij een 1-0-achterstand in de eerste match laat Pepe zijn team in de steek met een domme reactie op Thomas Müller. Voor Portugal zit het WK er eigenlijk al na 37 minuten op.

België – Algerije

Dries Mertens knalt het winnende doelpunt tegen de touwen en doet daarmee zijn reputatie van supersub alle eer aan.

Australië – Nederland

Door de wervelende invalbeurt van Memphis Depay – één assist en één goal – blijven de moedige Socceroos met lege handen achter.

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Auteur: Raf Willems

Eindredactie, fotoselectie, samenstelling statistiek: Thijs Delrue

Fotografie: Belgapress ©

Omslagfoto: Belgapress ©

Stramien vormgeving: Studio Lannoo

Opmaak: Bananas.net

Als u opmerkingen of vragen hebt, dan kunt u contact opnemen met onze redactie: redactielifestyle@lannoo.com.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2014

D/2014/45/542 – NUR 482-491

ISBN: 978-94-014-1857-7

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.